

Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Advies nr. 14/2026 van 05 februari 2026

Betreft: Advies met betrekking tot een voorontwerp van wet tot omzetting van Richtlijn (EU) 2023/2225 van het Europees Parlement en de Raad van 18 oktober 2023 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten en tot intrekking van Richtlijn 2008/48/EG en tot wijziging van sommige bepalingen van het Wetboek van economisch recht (CO-A-2025-209).

Trefwoorden: consumentenkrediet – gerichte maximale harmonisatie - legaliteits- en voorzienbaarheidsbeginsel – leeftijdsverificatie

Vertaling

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, met name op artikelen 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op Verordening (EU) 2016/679 *van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van de gegevens, en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op de adviesaanvraag van de heer David Clarinval, minister van Economie (hierna "de aanvrager"), ontvangen op 4 december 2025;

Gelet op de aanvullende informatie ontvangen op 9 en 22 januari 2026;

Brengt de Autorisatie- en Adviesdienst van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit") op 5 februari 2026 het volgende advies uit:

Enkel adviezen met betrekking tot ontwerpen en voorstellen met rang van wet, die uitgaan van de federale overheid, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, worden zowel in het Nederlands als in het Frans door de Autoriteit gepubliceerd. De "originele versie" is de versie die gevalideerd werd.

Dit advies werd vertaald door een extern vertaalbureau zonder nalezing door de Autoriteit. In geval van onduidelijkheid verwijst de Autoriteit steeds naar de "originele versie" van het advies.

I. VOORWERP EN CONTEXT VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De aanvrager verzoekt de Autoriteit om haar advies over de artikelen 14, 16, 17, 18, 20, 22, 23, 24, 26, 36, 37, 39, 53, 55 en 75 van het voorontwerp van wet (hierna "**het voorontwerp**") tot omzetting van Richtlijn (EU) 2023/2225 van het Europees Parlement en de Raad van 18 oktober 2023 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten en tot intrekking van Richtlijn 2008/48/EG en tot wijziging van sommige bepalingen van het Wetboek van economisch recht (hierna "**Richtlijn 2023/2225**").
2. Richtlijn 2023/2225 brengt wijzigingen aan in enkele bepalingen van Richtlijn 2008/48/EG inzake kredietovereenkomsten voor consumenten en voert nieuwe regels in in dat domein. Ze voorziet met name in een grondiger kredietwaardigheidsbeoordeling van de consumenten die om een kredietovereenkomst verzoeken, in een betere reglementering van de precontractuele informatie die wordt verstrekt aan de consumenten en in het verlenen van facultatieve adviesdiensten door kredietgevers en kredietbemiddelaars. Het voorontwerp voegt deze bepalingen in in het Wetboek van economisch recht.
3. De artikelen 16, 17, 18, 20, 22, 24, 26 en 37 van het voorontwerp leggen de kredietgever de verplichting op om precontractuele informatie te verstrekken (bv. de identiteit van de partij die het krediet verleent, de duur van de kredietovereenkomst, de beschikbare soorten debetrentevoeten, enz.).
4. Artikel 14 bepaalt dat, in het raam van het beoordelen van de kredietwaardigheid, de consument die om een kredietovereenkomst verzoekt (en in voorkomend geval ook de steller van een persoonlijke zekerheid) informatie moet verstrekken over zijn inkomen en uitgaven en over andere "*economische omstandigheden*" die zijn kredietwaardigheidsdrempel kunnen bepalen, zoals bewijs van inkomsten.
5. Artikel 36 regelt de respijmaatregelen die de kredietgevers moeten toepassen in bepaalde gevallen waarin de overeenkomst niet wordt uitgevoerd.
6. Artikel 39 bepaalt dat kredietgevers de consumenten kunnen doorverwijzen naar schuldadviesdiensten.
7. Artikel 53 zorgt ervoor dat bepaalde vormen van krediet met betrekking tot lage bedragen (met name geoorloofde debetstanden op een rekening die binnen een maand moeten worden afgelost, met een kredietbedrag lager dan of gelijk aan 1250 euro, overschrijdingen en kredietbedragen lager dan 200 euro) niet moeten worden geregistreerd in het positieve luik van de Centrale voor Kredieten aan Particulieren (hierna "**de Centrale**").¹

¹ Het positieve luik van de Centrale bevat de registraties van kredieten die door natuurlijke personen zijn aangegaan met een bepaald doel.

8. Artikel 55 voert voor de kredietgever de verplichting in om na te gaan of zijn personeel voldoet aan de voorwaarden inzake beroepskennis.
9. Artikel 75 breidt het verbod om, in het kader van verzekeringsovereenkomsten die de terugbetaling van het kapitaal van bepaalde soorten krediet garanderen persoonsgegevens in verband met de diagnose van oncologische aandoeningen te gebruiken, uit tot het consumentenkrediet.

II. ONDERZOEK VAN HET ONTWERP

II.1. Voorafgaande opmerking over Richtlijn 2023/2225

10. Richtlijn 2023/2225 die door het voorontwerp wordt omgezet in het Belgisch recht, is een richtlijn **gericht op maximale harmonisatie**. De lidstaten mogen geen strengere regels invoeren dan de regels die zijn opgenomen in deze richtlijn.
11. Volgens Richtlijn 2023/2225 "*mogen de lidstaten in hun nationale wetgeving geen bepalingen handhaven of invoeren die afwijken van die welke in deze richtlijn zijn opgenomen, tenzij anders bepaald in deze richtlijn*". De beleidsruimte voor de nationale wetgever bij de omzetting is dus beperkt.
12. In sommige gevallen geniet de nationale wetgever echter een zekere beleidsruimte:
 - (a) wanneer de richtlijn uitdrukkelijk flexibiliteitsclausules bevat die de lidstaten in staat stellen om de Europese regels aan te passen of aan te vullen²;
 - (b) wanneer de nationale bepaling betrekking heeft op een aspect dat niet binnen het harmonisatiegebied van de richtlijn valt waardoor deze de betrokken materie niet uitdrukkelijk reglementeert³.
13. De bepalingen waarover de Autoriteit hierna opmerkingen formuleert, zijn dus uitzonderingen die de nationale wetgever in staat stellen om bepaalde regels in te voeren die Richtlijn 2023/2225 aanvullen.
14. De Autoriteit formuleert geen opmerkingen over de artikelen 16, 17, 18, 20, 22, 23, 24, 26, 36, 37, 39, 75 van het voorontwerp **gezien de gerichte maximale harmonisatie, de beperkte impact en/of de afwezigheid van de verwerking van persoonsgegevens in deze artikelen**.

² Artikel 42 van Richtlijn 2023/2225 van het Europees Parlement en de Raad van 18 oktober 2023 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten en tot intrekking van Richtlijn 2008/48/EG en tot wijziging van sommige bepalingen van het Wetboek van economisch recht.

³ Zie in dit verband overweging 13 van Richtlijn 2023/2225; Hof van Justitie van de Europese Unie - zaak C-10/22 van 21 maart 2024, punt 75.

II.2. Herhaling van het legaliteits-en het voorzienbaarheidsbeginsel

15. Elke norm die de verwerking van persoonsgegevens omkadert, moet voldoen aan de vereisten van legaliteit en voorzienbaarheid zodat de betrokkenen bij lezing ervan duidelijk zicht krijgen op de verwerkingen van hun gegevens en op de omstandigheden waarin een gegevensverwerking is toegestaan. In uitvoering van artikel 6.3 van de AVG, gelezen in combinatie met de artikelen 22 van de Grondwet en 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, moeten de essentiële elementen van de verwerking er nauwkeurig in worden beschreven. Die elementen zijn⁴: (1°) de (categorieën van) verwerkte gegevens; (2°) de (categorieën van) betrokkenen; (3°) het/de doeleinde(n) van de gegevensverwerking, (4°) de (categorieën van) personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens en de omstandigheden van de doorgifte van deze gegevens aan derden en (5°) de maximale bewaartermijn van de gegevens. De Autoriteit voegt daar nog de identificatie van de verwerkingsverantwoordelijke aan toe, vooral als bij de gegevensverwerking verschillende organisaties betrokken zijn.

II.3. Artikel 14§1

16. **Artikel 14§1 van het voorontwerp** is een omzetting van de artikelen 6, 18 en 19 van Richtlijn 2023/2225 en bepaalt als volgt:

"Art. 14. In artikel VII.69 van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 19 april 2014 en gewijzigd bij de wet van 26 oktober 2015, worden de volgende wijzigingen aangebracht: 1° paragraaf 1 wordt vervangen als volgt:

§ 1. In het raam van het beoordelen van de kredietwaardigheid vragen de kredietgever en de kredietbemiddelaar aan de consument die om een kredietovereenkomst verzoekt en, in voorkomend geval, aan de steller van een persoonlijke zekerheid, de relevante en nauwkeurige informatie inzake het inkomen en de uitgaven van de consument en andere financiële en economische omstandigheden die noodzakelijk is en evenredig met de aard, duur, waarde en risico's van het krediet voor de consument. Die informatie kan bestaan uit bewijs van inkomsten of andere terugbetalingsbronnen, informatie over financiële activa en passiva, of informatie over andere financiële verplichtingen. Die informatie mag niet bestaan uit bijzondere categorieën van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 9, lid 1, van de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG. De informatie wordt verkregen uit relevante interne of externe bronnen, met inbegrip van de consument, en door de raadpleging van de Centrale. Sociale netwerken mogen daarbij niet als externe bron worden beschouwd. De consument en de steller van een zekerheid zijn ertoe gehouden daarop juist en volledig te antwoorden." (onderstreept door de Autoriteit).

17. Ten eerste: omdat het gaat om categorieën van persoonsgegevens die worden verwerkt voor het beoordelen van de kredietwaardigheid van de consument, betreft de Autoriteit de formulering van

⁴ Zie in dit verband: Advies van de algemene vergadering van de afdeling wetgeving van de Raad van State nr. 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp van wet " betreffende de maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie", Parl. St., Kamer, 2020-2021, DOC 55-1951/001, p. 119 ; Grondwettelijk Hof, arrest nr. 26/2023 van 16 februari 2023, punt B.74.1. ; Grondwettelijk Hof, arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018, punten B.13.1 en B.18; Grondwettelijk Hof, arrest nr. 44/2015 van 23 april 2015, punten B.36.1 e.v.; Grondwettelijk Hof, arrest nr. 29/2010 van 18 maart 2010, punt B.16.1.

de richtlijn. De bepaling is onnauwkeurig opgesteld en voldoet niet aan het legaliteits- en het voorzienbaarheidsbeginsel. De Autoriteit acht de hierna volgende formulering beter geschikt: "(...) *relevante en nauwkeurige informatie over het inkomen en de uitgaven, de terugbetalingsbronnen, de financiële activa en passiva en de andere eventuele financiële verplichtingen van de consument die noodzakelijk is en evenredig met de aard, duur, waarde en risico's van het krediet voor de consument*". Omdat de richtlijn gericht is op maximale harmonisatie, begrijpt de Autoriteit dat het voorontwerp de bepaling als dusdanig omzet-. Zo gezien acht de Autoriteit het niet nodig dat de aanvrager er een wijziging in aanbrengt.

18. Wat de minimuminhoud van de gebruikte externe of interne bronnen betreft, bepaalt artikel 19§4 van Richtlijn 2023/2225 als volgt:

"Art. 19§4. De in lid 1 bedoelde databanken met informatie over kredietovereenkomsten voor consumenten bevatten ten minste informatie over achterstallige kredietbetalingen van consumenten, het soort krediet en de identiteit van de kredietgever. "

19. Dit artikel werd omgezet in artikel 53 van het voorontwerp dat artikel VII.148 van het Wetboek van economisch recht wijzigt en **enkel betrekking heeft op de oprichting van de Centrale en de registratie van gegevens in de Centrale**. De "*interne of externe bronnen*" vermeld in artikel 14 van het voorontwerp kunnen bestaan uit andere databanken waartoe de kredietgever toegang heeft (zonder dat dit verplicht is). In de mate dat deze databanken onder het toepassingsgebied van artikel 19 van de richtlijn vallen, zou moeten worden gepreciseerd om welke databanken het gaat en welke gegevens ze bevatten (bv. informatie over achterstallige kredietbetalingen, het soort krediet en de identiteit van de kredietgever). De Autoriteit acht het aangewezen om aan artikel 14 van het voorontwerp een bepaling toe te voegen die artikel 19§4 van de Richtlijn omzet voor alle databanken die kunnen worden geraadpleegd en niet enkel voor de Centrale die verplicht moet worden geraadpleegd.
20. Bovendien, naast- deze omzettingsvereiste, herhaalt de Autoriteit dat overeenkomstig de artikelen 5, §1, c) en d) van de AVG elke verzameling of raadpleging van persoonsgegevens moet beperkt blijven tot de gegevens die strikt noodzakelijk zijn voor het nagestreefde doeleind. Waar Richtlijn 2023/2225 de kredietgevers de mogelijkheid biedt om andere databanken dan de Centrale te raadplegen, moet die mogelijkheid passend gereguleerd worden. De aanvrager toont in het voorontwerp niet aan dat de bijkomende raadpleging van andere databanken noodzakelijk is terwijl de Centrale al een informatiebron is voor het beoordelen van de kredietwaardigheid. De aanvrager dient de noodzaak aan te tonen met het oog op de nagestreefde doeleinden en objectieve, functionele criteria vast te leggen die de toegang tot die bijkomende databanken reglementeren. Het is de Autoriteit voornamelijk niet duidelijk waarom een dergelijke toegang zou zijn vereist naast de raadpleging van de Centrale. Bij wijze van passende waarborg zou ook moeten worden voorzien dat de kredietgevers enkel toegang

kunnen krijgen tot wettig samengestelde databanken die betrouwbare en nauwkeurige informatie bevatten, overeenkomstig de beginselen van de gegevensbescherming.

21. Aangaande de maximale bewaartermijn van de gegevens die worden gebruikt om de kredietwaardigheid van de consument te beoordelen, merkt de Autoriteit op dat Richtlijn (EU) 2023/2225 daarover geen enkele bepaling bevat.
22. Zoals vermeld in randnummer 12 belet het beginsel van gerichte maximale harmonisatie de nationale wetgever niet om, bij de omzetting van een richtlijn, bepalingen in te voeren over aspecten die in de richtlijn niet aan bod komen, op voorwaarde dat die bepalingen het nuttige effect van de richtlijn niet in gevaar brengen en noch onverenigbaar zijn met de inhoud ervan, noch in strijd met het doel ervan. Het verbod om bijkomende regels toe te voegen geldt enkel voor de domeinen die de richtlijn volledig harmoniseert.⁵ Het beginsel van maximale harmonisatie belet de aanvrager dus niet om essentiële elementen van de gegevensverwerking te beschrijven die niet rechtstreeks zijn bepaald in Richtlijn 2023/2225, zoals de bewaartermijn.
23. Het legaliteits- en het voorzienbaarheidsbeginsel waarop hiervoor werd gewezen, vereisen dat de essentiële elementen van de gegevensverwerking moeten worden beschreven in een norm met rang van wet.⁶
24. Bovendien, om een verplichte verwerking van persoonsgegevens op te leggen in de zin van artikel 6.1.c van de AVG moet, zoals door de Groep gegevensbescherming "Artikel 29", de voorloper in rechte van het Europees Comité voor Gegevensbescherming wordt benadrukt, de wetsbepaling die deze verplichting oplegt "*voldoen aan alle toepasselijke voorwaarden om de verplichting geldig en bindend te maken*". De wettelijke verplichting moet duidelijk en nauwkeurig zijn zodat de verwerkingsverantwoordelijke geen beoordelingsmarge heeft bij de bepaling van de essentiële elementen van de verwerking van persoonsgegevens die nodig is voor de naleving van zijn wettelijke verplichting⁸.
25. De maximale bewaartermijn van de gegevens die worden verwerkt in het kader van het sluiten of het beheer van kredietovereenkomsten voor consumenten is vastgelegd in artikel VII.120 van het Wetboek van economisch recht.

⁵ Pôle de droit privé de l'Université Saint Louis-Bruxelles, "La directive 2011/83/UE du 25 octobre 2011 relative aux droits des consommateurs", Revue Générale de Droit Belge, TBRR/RGDC 2013/4, beschikbaar op https://dial.uclouvain.be/pr/boreal/fr/object/boreal%3A198436/datastream/PDF_01/view, p. 181

⁶ Zie hiervoor randnummer 15.

⁷ Groep gegevensbescherming "Artikel 29", Advies nr. 06/2014 over het begrip 'gerechtvaardigd belang van de voor de gegevensbescherming verantwoordelijke' in artikel 7 van Richtlijn 95/46/EG, p. 21.

⁸ Groep gegevensbescherming "Artikel 29", Advies nr. 06/2014 over het begrip 'gerechtvaardigd belang van de voor de gegevensbescherming verantwoordelijke' in artikel 7 van Richtlijn 95/46/EG, p. 22.

"Art. VII.120. De gegevens moeten worden uitgewist wanneer het behoud ervan in het bestand niet meer verantwoord is. De Koning kan een termijn bepalen voor de bewaring van de gegevens of van categorieën van gegevens. De personen die mededeling hebben ontvangen van persoonsgegevens in het raam van het sluiten of het beheer van een kredietovereenkomst, mogen daarover slechts beschikken gedurende de tijd nodig voor het sluiten en het uitvoeren van kredietovereenkomsten, inzonderheid rekening houdend met de door de Koning, krachtens deze paragraaf, bepaalde termijnen voor de bewaring van gegevens." (onderstreept door de Autoriteit).

26. Deze bepaling is weliswaar van toepassing op het consumentenkrediet, maar beoogt niet specifiek de beoordeling van de kredietwaardigheid van de consument. Ze heeft een grotere reikwijdte: ze reglementeert in het algemeen de verwerking van persoonsgegevens die wordt verricht bij het sluiten, de uitvoering of het beheer van kredietovereenkomsten voor consumenten, maar beperkt zich niet tot de analyse van het vermogen van de consument om het krediet terug te betalen. Door die algemene reikwijdte kan geen rekening worden gehouden met de bijzonderheden van de beoordeling van een kredietovereenkomst, vooral wanneer die leidt tot een beslissing om het krediet niet te verlenen en daardoor een veel kortere bewaartermijn vergt. Een norm die zonder onderscheid van toepassing is op elke verwerking in verband met consumentenkrediet, is dus niet passend.
27. Bovendien is deze bepaling zeer ruim en onnauwkeurig geformuleerd ("wanneer het behoud ervan in het bestand niet meer verantwoord is"). Ze stelt geen bewaartermijn van de gegevens vast, maar verwijst enkel naar het beginsel dat is opgenomen in artikel 5, § 1, e) van de AVG. Een dergelijke formulering waarborgt niet het vereiste voorzienbaarheidsniveau, vooral wanneer de verwerking gegevens over de kredietwaardigheid betreft die een substantiële invloed kunnen hebben op de betrokkene. Vanwege die potentiële impact moet de bewaartermijn voldoende nauwkeurig worden aangegeven zodat de consumenten precies kunnen weten hoe lang hun gegevens zullen worden bewaard.
28. Artikel VII.120 bepaalt ook dat de termijnen voor de bewaring van de gegevens kunnen worden vastgesteld door de Koning. Het artikel verleent de Koning de bevoegdheid (en niet de verplichting) om een maximale bewaartermijn te bepalen. De Autoriteit wijst op het feit dat een delegatie aan de Koning "niet in strijd is met het wettigheidsbeginsel voor zover de machtiging voldoende nauwkeurig is omschreven en betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de essentiële elementen voorafgaandelijk door de wetgever zijn vastgesteld⁹". Die voorwaarde is hier niet vervuld.
29. In die mate kan ook volgens artikel VII.120 van het Wetboek van economisch recht, dat zich voor de kredietovereenkomsten voor consumenten beperkt tot een algemene regel voor het wissen van gegevens en tot een niet-omkaderde delegatie aan de Koning, niet worden voldaan aan de vereisten van wettigheid en voorzienbaarheid van de bewaartermijn van de gegevens.

⁹ Zie Grondwettelijk Hof: arrest nr. 29/2010 van 18 maart 2010, punt B.16.1; arrest nr. 39/2013 van 14 maart 2013, punt B.8.1; arrest nr. 44/2015 van 23 april 2015, punt B.36.2; arrest nr. 107/2015 van 16 juli 2015, punt B.7; arrest nr. 108/2017 van 5 oktober 2017, punt B.6.4; arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018, punt B.13.1; arrest nr. 86/2018 van 5 juli 2018, punt B.7.2.

30. Kortom, noch artikel 14§1 van het voorontwerp noch artikel VII.120 van het Wetboek van economisch recht stelt op passende wijze de maximale bewaartermijn vast van de gegevens die worden verzameld voor de beoordeling van de kredietwaardigheid in het kader van een kredietovereenkomst voor consumenten. De aanvrager moet in het voorontwerp (hetzij via artikel 14 van het voorontwerp, hetzij door een nieuw artikel tot wijziging van artikel VII.120 van het Wetboek van economisch recht toe te voegen) **ofwel een maximale bewaartermijn vaststellen voor de gegevens, ofwel criteria waarmee deze termijn kan worden bepaald**. De Autoriteit verwijst in dit verband naar het ontwerp-referentiekader voor de beoordeling van de kredietwaardigheid bij het verlenen van krediet, gepubliceerd door de CNIL.¹⁰

II.4. Artikel 14§3

31. Artikel 14§3 van het voorontwerp bepaalt als volgt: *“Een kredietgever sluit geen consumentenkredietovereenkomst met een minderjarige consument. De Koning bepaalt de wijze van leeftijdsverificatie”*. Artikel 14§3 is geen omzetting van Richtlijn 2023/2225. De aanvrager beschikt dus over beleidsruimte bij de tenuitvoerlegging van deze bepaling.
32. De memorie van toelichting preciseert:
- “Een mogelijke methode is identificatie met een eID, de ITSME-app of een vergelijkbaar systeem (Belgisch of Europees), of nog een verificatie in twee stappen (bijvoorbeeld een identiteitskaart plus een foto van de consument die de identiteitskaart vasthoudt). Dit biedt alleszins meer zekerheid dan enkel een scan van het identiteitsbewijs op te vragen. Ook bij twijfel kan er een bijkomend bewijs worden opgevraagd.”*
33. Leeftijdsverificatie is een gegevensverwerking die moet voldoen aan de vereisten van legaliteit en voorzienbaarheid zoals reeds gezegd in randnummer 15. Dat geldt ook voor de eventuele bewaring van de documenten die persoonsgegevens bevatten om aan te tonen dat de leeftijdsverificatie werd verricht.
34. Ten eerste, zoals gezegd in randnummer 28, kan de uitvoerende macht enkel worden gemachtigd om de *wijze* van een gegevensverwerking vast te stellen in het kader van en met het oog op maatregelen waarvan de *essentiële elementen* voorafgaandelijk door de wetgever werden vastgesteld. Dat is hier niet het geval. Het voorontwerp moet zelf - duidelijk en nauwkeurig bepalen welke bewijzen moeten worden voorgelegd voordat een kredietovereenkomst voor consumenten kan worden gesloten. Verder volgens kan de Koning de technische modaliteiten van deze verwerkingen vaststellen.

¹⁰ CNIL, *Projet de référentiel concernant l'évaluation de la solvabilité dans le cadre de l'octroi de crédit*, beschikbaar op https://www.cnil.fr/sites/cnil/files/2025-05/projet_referentiel_octroi_credit.pdf.

35. De Autoriteit herhaalt dat de leeftijdsverificatie **in verhouding moet zijn met het nagestreefde doeleind**. Het is van essentieel belang dat de aanvrager voor dit doeleind de minst indringende maatregel kiest en het juiste evenwicht handhaaft tussen de door deze bepaling beoogde bescherming van minderjarigen, zoals wordt toegelicht in de memorie van toelichting¹¹, en de eerbiediging van de fundamentele rechten van de betrokkenen, in het bijzonder het recht op privéleven.
36. De Autoriteit verwijst bovendien ook naar het beginsel van gegevensminimalisatie volgens welk de verzameling en verwerking van gegevens moet worden beperkt tot die gegevens die strikt noodzakelijk zijn om het verwerkingsdoeleind te verwezenlijken. In de bepaling moet elke vage formulering worden vermeden, zoals deze die voorkomt in de memorie van toelichting ("*bij twijfel kan er een bijkomend bewijs worden opgevraagd*"). Die kan immers de weg openen voor ruimere interpretaties die niet verenigbaar zijn met het beginsel van gegevensminimalisatie.
37. Als de aanvrager in artikel 14§3 bepaalt welk bewijs van leeftijdsverificatie moet worden gebruikt, dan moet hij ook de essentiële elementen van deze gegevensverwerking beschrijven.¹²

II.5. Artikel 23§ 1 en § 4

a) Artikel 23§1

38. Artikel 42 van Richtlijn 2023/2225 bepaalt dat "*in afwachting van verdere harmonisatie*" de lidstaten kunnen gebruik maken van bepaalde "*regelgevingsopties*". Deze bepaling verleent de nationale wetgever een beoordelingsmarge bij de omzetting van de richtlijn, met name voor artikel 18, paragraaf 11¹³ van Richtlijn 2023/2225. De auteur van het voorontwerp gebruikt deze mogelijkheid bij de omzetting van deze bepaling in **artikel 23§1 van het voorontwerp**:

"Art. 23. Artikel VII.77 van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 19 april 2014 en gewijzigd door de wetten van 22 april 2016 en 18 april 2017, wordt vervangen als volgt:

Hiertoe is de kredietgever bovendien gehouden tot het raadplegen van de Centrale, behoudens in het geval van een overschrijding. De Koning stelt de nadere regels vast betreffende deze raadpleging.

De Koning bepaalt op welke wijze de kredietgever het bewijs levert van de raadpleging van de Centrale evenals de termijn gedurende welke dit bewijs dient bewaard te worden. De voorwaarden inzake toegang tot de Centrale of elke

¹¹ Volgens de memorie van toelichting bij artikel 14§3: "*Er moet erkend worden dat BNPL-regelingen, ook al kwalificeren zij door de richtlijn voortaan als consumentenkrediet, met alle gevolgen, bijvoorbeeld de uitvoering van een kredietwaardigheidsanalyse, met een zeker gemak zal kunnen verkregen worden, mede door het feit dat de bedragen vaak laag liggen. Dit gemak zorgt er voor dat minderjarigen financieel extra kwetsbaar zijn. Wanneer dergelijk krediet niet tijdig wordt terugbetaald, kunnen de kosten voor niet terugbetaling immers snel oplopen.*"

¹² Zie randnummer 15 van dit advies.

¹³ Artikel 18, §11 van Richtlijn 2023/2225: "*De lidstaten kunnen van kredietgevers eisen dat zij de kredietwaardigheid van consumenten op basis van een raadpleging van de relevante databank beoordelen. De beoordeling mag echter niet uitsluitend gebaseerd zijn op de kredietgeschiedenis van de consument.*", p. 8.

ander bestand dat aangewend wordt om de kredietwaardigheid van de consument of een persoonlijke zekerheidssteller te beoordelen, of om na te gaan of deze kredietwaardigheid wordt gehandhaafd, mogen niet discriminerend zijn.

De kredietwaardigheidsbeoordeling mag niet uitsluitend gebaseerd zijn op de kredietgeschiedenis van de consument.”
(onderstreept door de Autoriteit).

39. Ten eerste stelt de Autoriteit vast dat de kredietgevers behalve de Centrale *"elk ander bestand dat aangewend wordt om de kredietwaardigheid van de consument (...) te beoordelen"* kunnen raadplegen. Op de vraag hierover antwoordde de aanvrager dat het ging om alle bronnen die de kredietgever of de kredietbemiddelaar kan gebruiken om te voldoen aan zijn verplichting om de kredietwaardigheid te beoordelen, ook de interne of externe bronnen die zijn vermeld in artikel 14 van het voorontwerp¹⁴. Om het voorzienbaarheidsbeginsel en de terminologische consistentie in de hele tekst te garanderen, beveelt de Autoriteit aan om te preciseren dat het gaat om *"interne of externe bronnen"* zoals vermeld in artikel VII.69 van het Wetboek van economisch recht (gewijzigd door artikel 14 van het voorontwerp).
40. Wat het bewijs van raadpleging van de Centrale betreft, blijkt uit de aanvullende informatie: *"De kredietgever houdt een kredietdossier bij (huidig artikel VII.77, § 1, 4de lid WER), waar het bewijs van raadpleging van de Centrale onderdeel van is en op verzoek van de FOD Economie kan worden opgevraagd. Dit bewijs bevat persoonsgegevens van de kredietnemer(s), waaronder diens rijksregisternummer."*
41. De Centrale wordt gereguleerd door de artikelen VII.148 tot VII.157 van het Wetboek van economisch recht en door het koninklijk besluit van 23 maart 2017 tot regeling van de Centrale voor Kredieten aan Particulieren. De raadpleging van dit register en de bewaring van het bewijs van deze raadpleging (en het eventueel ter beschikking stellen ervan aan de FOD Economie) zijn echter andere verwerkingen van persoonsgegevens dan verwerkingen die bestaan in de oprichting van dit register en de aanvulling/bijwerking ervan. Daarom moeten deze verwerkingen worden beschreven in het voorontwerp. Zonder bepaling van de essentiële elementen zou een kredietgever bijvoorbeeld de volledige inhoud van de Centrale kunnen bewaren, of gegevens die niet noodzakelijk zijn als bewijs, wat in strijd is met het beginsel van gegevensminimalisatie dat is voorzien in artikel 5.1.c) van de AVG. Volgens de aanvullende informatie zou het bewijs van raadpleging ook het rijksregisternummer van

¹⁴ Volgens de aanvullende informatie: *"In Boek VII van het Wetboek van economisch recht is er in het kader van de kredietwaardigheidsbeoordeling enkel de wettelijke verplichting om één databank te raadplegen, met name de Centrale voor Kredieten aan Particulieren (zie art. VII.77, § 1, tweede lid WER (art. 23 ontwerp)). Daarnaast kan de kredietgever nog andere bronnen/bestanden raadplegen al dan niet uit een databank, bijvoorbeeld een interne databank of een externe databank (bijvoorbeeld GraydonCreditSafe of World-Check) of relevante interne of externe bronnen (cfr. art. 18.3 richtlijn 2023/2225). Het gaat over alle informatie die noodzakelijk is om een kredietwaardigheidsbeoordeling te kunnen uitvoeren (en dus te voldoen aan zijn verplichting in art. VII.69, § 1, eerste lid WER (art. 14 ontwerp))".*

de kredietnemer bevatten. De Autoriteit wijst erop dat het gebruik van het rijksregisternummer uitdrukkelijk moet worden vermeld in het voorontwerp-. Ook als het rijksregisternummer al is vermeld in de Centrale, is de invoeging ervan in het bewijs van raadpleging een andere verwerking die dus apart moet worden vermeld in het voorontwerp.

42. Bovendien, ook als de raadpleging van de Centrale wordt omkaderd door het koninklijk besluit van 23 maart 2017, herhaalt de Autoriteit dat de essentiële elementen van een verwerking van persoonsgegevens moeten worden vastgesteld door de wet zelf-, zoals hiervoor is aangegeven in randnummer 28-. Voor deze elementen mag niet worden verwezen naar een koninklijk besluit. De desbetreffende bepalingen van het koninklijk besluit van 23 maart 2017 moeten dus worden opgenomen in het Wetboek van economisch recht en artikel 23 moet artikel VII.77 van het Wetboek van economisch recht in die zin omzetten.
43. De wet moet duidelijk de categorieën van gegevens vermelden die worden geraadpleegd, dat bewijs van raadpleging, betreffende welke categorieën van betrokkenen (alleen de consument of ook de borgsteller, echtgenoten en samenwonenden?) en de bewaringstermijn van het bewijs.

b) Artikel 23§4

44. Artikel 23§4, 2de lid bepaalt als volgt: "*In de andere gevallen van een niet-afgeloste wanbetaling kan een kredietgever slechts een nieuwe kredietovereenkomst sluiten mits een bijzondere motivering in het kredietdossier*".
45. De Autoriteit vraagt zich af welke persoonsgegevens worden verzameld om de "*bijzondere motivering*" te rechtvaardigen. De aanvrager preciseert in dit verband: "*De bijzondere motivering maakt deel uit van het kredietdossier, dat persoons- en financiële gegevens van de kredietnemer(s) bevat en op vraag van de FOD Economie kan opgevraagd worden in het kader van haar controlebevoegdheid. De motivatie op zich zal betrekking hebben op de terugbetalingscapaciteit van de kredietnemer(s)*". De Autoriteit kan uit de aanvullende informatie niet afleiden in welke mate "*de bijzondere motivering*" andere gegevens zou bevatten dan deze die al worden verzameld voor de beoordeling van de kredietwaardigheid, die al betrekking heeft op het financiële vermogen van de consument. De aanvrager zou dus moeten preciseren wat moet worden verstaan onder "*bijzondere motivering*". Als er nog andere persoonsgegevens worden verwerkt dan deze die zijn bedoeld in artikel 14, §1 van het voorontwerp, dan moeten ze uitdrukkelijk worden beschreven in het voorontwerp of eventueel in een reglementair besluit. Het begrip "*bijzondere motivering*" kan hier immers worden beschouwd als een essentieel element (categorie van gegevens) dat is vastgesteld door de wetgever en waarvan een koninklijk besluit de nadere regels zou kunnen preciseren mits een duidelijke en uitdrukkelijke delegatie door de wetgever.

46. De opmerkingen in de randnummers 28 en 30 betreffende de bepaling van de maximale bewaartermijn van de gegevens zijn *mutatis mutandis* van toepassing op artikel 23§4, 2de lid van het voorontwerp. Bijgevolg moet de aanvrager in het voorontwerp de maximale bewaartermijn vermelden van de persoonsgegevens die zijn opgenomen in de bijzondere motivering en in het kredietdossier, of minstens de criteria waarmee ze kunnen worden bepaald.

II.6. Artikel 53

47. Artikel 53 van het voorontwerp, dat artikel VII.148 over de registratie van de gegevens in de Centrale reglementeert, luidt als volgt:

"Art. 53. In artikel VII.148 van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 19 april 2014 en laatstelijk gewijzigd bij de wet van 20 december 2024, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 wordt het 2de lid vervangen als volgt:

"Het eerste lid is niet van toepassing op de geoorloofde debetstanden op een rekening die binnen een maand moeten worden afgelost, met een kredietbedrag lager dan of gelijk aan 1250 euro, op de overschrijdingen en op de kredietbedragen lager dan 200 euro, wat betreft het positieve luik. [De Koning kan het bedrag van 200 euro wijzigen.] "

2° in paragraaf 2, eerste lid, wordt de bepaling onder 7° vervangen als volgt:

"7° de wijzigingen bedoeld in de artikelen VII.105, § 1, vierde lid, VII.145, tweede lid en VII.147/20, § 1, derde lid, met inbegrip van de datum van die toekenning en, desgevallend, de nieuwe einddatum van het krediet";

3° in paragraaf 2, eerste lid, wordt de bepaling onder 8° opgeheven. "

48. De Autoriteit heeft geen opmerkingen over de wijzigingen die worden ingevoegd door artikel 53 aangezien ze geen verwerking van persoonsgegevens impliceren. Wel merkt ze op dat artikel VII.148, dat door dit artikel 53 wordt gewijzigd, niet voldoet aan de vereisten van wettigheid en voorzienbaarheid.
49. De Autoriteit stelt immers vast dat artikel VII.148 bij de categorieën van persoonsgegevens die worden verwerkt *"de identiteit van de consument en, in voorkomend geval, de cessionaris en de zekerheidssteller"* vermeldt. Een dergelijke formulering is te vaag en maakt de betrokkenen niet duidelijk welke gegevens daadwerkelijk worden verwerkt. De aanvrager dient in het voorontwerp dit artikel dus te wijzigen zodat de daadwerkelijk verwerkte gegevens kunnen worden geïdentificeerd (bijvoorbeeld: naam, voornaam, rijksregisternummer of andere administratieve identiteit).
50. De Autoriteit stelt tevens vast dat artikel VII. 148 van het Wetboek van economisch recht als volgt bepaalt:
- "VII.148. De Koning bepaalt de precieze inhoud, de voorwaarden en de nadere regels voor de bijwerking evenals de bewaartermijnen van deze gegevens. Hij kan deze lijst aanvullen met gegevens die nuttig zijn voor de uitoefening van de taken van de Bank als prudentiële toezichthouder. "*
51. De *"bijwerking"* impliceert een andere gegevensverwerking dan de registratie in de Centrale. -In het licht van de voormelde legaliteits- en voorzienbaarheidsbeginselen moet ze dan ook uitdrukkelijk worden bepaald door de wet-. Bovendien is het ook niet aan de wetgevende macht om de bewaartermijnen van de geregistreerde gegevens vast te stellen. Het voorontwerp dient-dus zelf de- maximaal toepasbare bewaartermijn te vermelden. De Koning kan bovendien worden gemachtigd

om de lijst van de gegevens discretionair aan te vullen "met gegevens die nuttig zijn voor de uitoefening van de taken van de Bank als prudentiële toezichthouder". De categorieën van gegevens moeten uitdrukkelijk, nauwkeurig en op voorzienbare wijze worden bepaald in het Wetboek van economisch recht. De Koning kan enkel de categorieën van gegevens preciseren die al in artikel VII.148 van dat Wetboek zijn bepaald.

52. Artikel 53 moet bijgevolg artikel VII.148 wijzigen om de gegevens te identificeren betreffende de identificatie van de consument (en in voorkomend geval de cessionaris en de persoon die een zekerheid stelt), de gegevensverwerking in verband met de bijwerking van de Centrale omkaderen, de maximale bewaartermijn van de gegevens vermelden en de definitie/precisering invoegen van de "gegevens die nuttig zijn voor de uitoefening van de taken van de Bank als prudentiële toezichthouder".

II.7. Artikel 55

53. **Artikel 55** is een omzetting van artikel¹⁵ van Richtlijn 2023/2225. Dat artikel 55 voorziet in een verplichting voor het personeel van elke kredietgever inzake hypothecair krediet om te voldoen aan de voorwaarden inzake beroepskennis ("voor het opstellen, aanbieden en toewijzen van kredietovereenkomsten, het uitoefenen van kredietbemiddelingsactiviteiten en het verlenen van adviesdiensten, alsook met betrekking tot de consumentenrechten in de sector waar zij hun activiteiten uitoefenen").¹⁶

54. Artikel 33 van Richtlijn 2023/2225 dat wordt omgezet door dit artikel 55 bepaalt met name als volgt:

"Art 33. De lidstaten zorgen ervoor dat de bevoegde autoriteiten toezicht houden op de naleving van de in lid 1 bedoelde vereisten, en dat zij bevoegd zijn om het door hen voor de uitoefening van dit toezicht nodig geachte bewijs van kredietgevers en kredietbemiddelaars te eisen. "

55. De richtlijn verleent de wetgever dus een zekere vrijheid bij de bepaling van het bewijs dat wordt gevraagd om de naleving van de vereisten te garanderen. Het voorontwerp- voorziet in de verplichting voor de kredietgevers om een lijst van de betrokken personeelsleden bij te houden¹⁷ die ter beschikking moet worden gesteld van de FSMA.

¹⁵ Artikel 33 van Richtlijn 2023/2225 bepaalt als volgt: "1. De lidstaten zorgen ervoor dat kredietgevers en kredietbemiddelaars van hun personeelsleden verlangen dat zij over voldoende kennis en bekwaamheid beschikken voor het opstellen, het aanbieden en het toewijzen van kredietovereenkomsten, het uitoefenen van kredietbemiddelingsactiviteiten en het verlenen van adviesdiensten, alsook wat betreft de consumentenrechten in hun bedrijfssector, en dat zij deze actueel houden. Indien een kredietovereenkomst wordt gesloten die ook nevendiensten omvat, is adequate kennis en bekwaamheid met betrekking tot die nevendiensten vereist."

¹⁶ Memorie van toelichting van artikel 55 van het voorontwerp van wet.

¹⁷ "Artikel 55 van het voorontwerp: "(...) Iedere kredietgever inzake consumentenkrediet gaat na of zijn personeel voldoet aan de door de Koning vastgestelde voorwaarden inzake beroepskennis. De kredietgevers staan in voor de beroepskennis van hun personeel. Zij bewaren de lijst van de betrokken personen en de documenten die aantonen dat die personen over de vereiste beroepskennis beschikken en houden ze ter beschikking van de FSMA."

56. De aanvrager werd gevraagd welke persoonsgegevens worden vermeld in een dergelijke lijst. De aanvrager preciseerde dat *de wet geen type gegevens oplegt. De kredietgever dient ervoor te zorgen dat hij aan de hand van die lijst de betrokken personeelsleden kan identificeren en hun beroepskennis kan aantonen. Die identificatie zou minstens de naam en voornaam van het personeelslid moeten bevatten, evenals de naam van zijn functie en de datum waarop hij is begonnen (en eventueel de datum waarop hij is gestopt) met de uitoefening van die functie.*". Zoals al gezegd in randnummer 15 en overeenkomstig het legaliteits- en het voorzienbaarheidsbeginsel mag de kredietgever de inhoud van een dergelijke lijst niet vrij bepalen. Artikel 55, 4de lid moet dus worden aangevuld met de (categorieën) van gegevens waarnaar de aanvrager verwijst in zijn aanvullende informatie.

OM DEZE REDENEN,

is de Autoriteit van oordeel dat het aangewezen is om:

- 1.** te rechtvaardigen waarom behalve de Centrale ook databanken moeten worden geraadpleegd (**randnummer 20**) en die databanken en de persoonsgegevens die ze bevatten nauwkeurig te vermelden (**randnummer 19**);
- 2.** de maximale bewaartermijn te vermelden (of de criteria die deze termijn bepalen) van de verwerkte gegevens (**randnummers 30, 43, 46 en 52**);
- 3.** de nadere regels voor de leeftijdsverificatie te bepalen, evenals alle essentiële elementen betreffende de leeftijdsverificatie van minderjarigen om het verbod op te leggen om consumentenkrediet te verlenen aan minderjarigen (**randnummer 37**);
- 4.** de betrokken categorieën van gegevensverwerkingen te bepalen (**randnummers 43, 52 en 56**).

Voor de Autorisatie- en Adviesdienst,
(get) Alexandra Jaspar, Directeur